

cart. v

44514

Štev. 1.

V Ljubljani 1. maja 1883.

Leto I. - II.

„Obrtnik“
izhaja 1. dan vsacega
meseca in stoji
za 4 mesece 60 kr.,
do konca leta 1883
1 glid. 20 kr.

OBRTNIK.

„Der Gewerbsmann“
erscheint am 1. Jeden
Monates und kostet
flr 4 Monate 60 kr.,
bis Ende des Jahres 1883
1 fl. 20 kr.

Uredništvo:
Gospodske ulice št. 3.

(DER GEWERBSMANN.)

Redaktion:
Herrngasse Nr. 3.

Strokovnjašk list za obrtnike.

Inserati se sprejemajo in stane d v estopna pettt vrsta za enkrat 5 kr., večkrat ceneje. — Inserate werden
angenommen und kostet die z weispaltige Petitzelle 5 kr. — Mehrmalige Einschaltungen billiger.

Našim častitim bralcem.

Zopet nov list! Tako bode vskliknil prijazni čitatelj, ko mej mnogimi in raznovrstnimi časniki ugleda tudi tega. Nov je, to je istina, in da je potreben, hočemo takó dokazati.

List, kateri bode vsaj začasno izhajal v tako skromni obliki po jedenkrat na mesec, in kateremu osnovateljji so obrtniki sami, ne more imeti druge naloge, kakor vabiti obrtnike k skupnosti, podajati jim vse, kar je važnega za stan, kakor tudi za posameznike, pospeševati, kar gre za blagor in korist taistih in postati takó ušesa kakor tudi usta obrtnemu stanu.

Da-si moramo hvaležno pripoznati, da je dokaj časnikov, kateri so večkrat pripravljene naglašati pritožbe in želje obrtnikov, kar pa tudi za naprej, sevéda, pogrešati ne bodemo mogli, — vendar je resnica, da se vse one obrtniške izjave izgubé mej mnogovrstnim gradivom, katerega imajo drugi časniki, in tako tudi obrtnik, kateri do sedaj z redkimi izjemami ni še reden čitalec listov, večkrat iz njih ničesar ne izvé.

Isto tako tudi merodajni krogi o željah in tirjatvah obrtnikov o pravem času ne izvedó, kajti posamezne izjave na redke čase nikakor ne napravljajo skupnega liea.

Na eni strani torej, bode ta list služil obrtniku v to svrhu, da bode iz njega poizvedoval vse, kar ima biti važnjo za njega, in bode stem dobil najboljše in najkrajše nasvete, kako podpomoči, po drugi strani pa bode vsakemu, kdor se vsled svojega javnega poslovanja ima pečati z obrtnimi uprašanji, kakor tudi ónemu, kateri se iz prijaznosti do obrtnega stanú bavi z berilom obrtne reorganizacije služil v shrambo, v kateri se bode zmirom našla nepopačena misel obrtnika.

Obrtni stan je, odkar se je začela popolnoma prosta obrtnost, to je že od leta 1859. prišel ob vso vzajemnost. Divja moderna konkurenca napravila je tudi denašnjega obrtnika k temu, da je povsem podoben svojemu času. To pa ne le gledé njegove obrtnosti, temveč tudi gledé splošnega uboštva.

Geslo, da je krepki, od velicega kapitala neodvisni obrtni stan, katerega smemo z drugim imenom tudi srednjega ali meščanskega zaznamovati, poleg kmetije glavni steber produktivni državi, je sicer še danes tako resničen, kakor nekdanj, a mislilo se je, da sme tudi Avstrija posnemati Angležko, v kateri državi se o malej obrtniji še ne govori, kjer vlada le tovarna in kapital, zato pa tudi ni družega kakor bogataši in reveži, da-si stoji naša država na čisto drugačni podlagi, kakor pa Angležka. In tudi tam navedeno socialno stanje nikakor ni povoljno, in če tudi ni obrtniških

vprašanj, strašijo jih agrarne ali zemeljske, katere pa v obče izvirajo iz enacih vzrokov, kakor pri nas obrtne; to je zaradi silnega nadvladanja tam agrarnega, — tukaj denarnega premoženja.

In res je tudi, da se je do zadnjega časa pri nas na obrtnika popolnem pozabilo in ga prepustilo žrtvi velikemu kapitalu. Kdor je le imel delo oddajati, bodi si država ali posámeznik, iskal si je kako „Aktien-Gesellschaft“; obrtnik sam večjega dela skoraj nikoli dobil ni, ter je bil takó prisiljen sam sè svojimi delavci vred služiti podjetnikom, svoje znanstvo in trud za skromno plačilo oddati v službo kapitalistov, kateri so ga v teku desetletij takó izsesali in uničili, da si d'nes obrtnik sam skoraj v pregreho šteje, ako še na kako samostalnost misli.

Toliko se nam je že zdaj potreba zdelo omeniti v obče položaj denašnjih obrtnikov, kajti iz navedenih vzrokov izvirajo vse novejše naredbe sè smotrom omejiti izključljivo gospodstvo kapitala in s tem ohraniti obrtni stan.

Da se obrtniki sami tudi krepko potezajo za svoje pravo, to kažejo mnogovrstna obrtna društva in zborovanja, to kaže tudi ustanovljenje našega strogo obrtnega lista.

Navada je, da listi pri začetku objavljajo svoj program ali načrt, po katerem obljubujejo delovati. Nam tega ni treba. V glavnih potezah bode vsakdo že iz navedenega sprevidil, kakšno polje imamo obdelovati; poprijeli se bomo takó resnega dela in — program naš bode vse óno, kar ima služiti v prospel in srečo obrtnije.

Naš list izhaja v skromnej obliki, a vendar mislimo, da bode vsaj iz začetka povsem zadostoval obrtnikom. Ako izpustimo vso nepotrebno pisavo in se držimo le strogo obrtniških in obrtniško-političnih stvari, ne bode nam manjkalo prostora.

Kar se tiče pisave, nam je glavna stvar, da se razumimo; pisali bomo torej obrtniku primerno, če tudi ne učenjaško, kajti za slednje nam manjka dokaza zmožnosti ravno takó, kakor ónim, koji pišejo o obrtniških stvareh brez da bi imeli o stvári kak pojem, in s tem obrtnikom napravljajo večjo škodo, nego korist. Vemo pa tudi, da nam slednje nobeden ne bode v zlo štel, kajti listov za pouk in jezikoslovje se ne manjka, in bi naš v tej zadevi tako nikakor ne uplival.

Ako pa hočemo napraviti strokovnjašk list za vse obrtnike, trebamo sodelavcev. Nobeden ne vé vsega. Če se pa obrtniki navadijo o svojih zadevah sami dopisavati, našel bode gotovo vsak obrtnik to v listu, kar ga bode zanimalo.

Ker pa imamo mej nami tudi obrtnike Nemce, kateri v splošni prid sodelujejo z domačini, bomo, da tudi tem ustrezemo, donašali vmes tudi razprave in poročila v nemškem jeziku; kakor smo tudi pripravljani dopise, ako se želi, ponatisniti v nemškem jeziku.

Saj tudi naši domači čitatelji večinoma razumijo nemško besedo, in takó upamo tem potem ustreči opravičenim zahtevam vseh.

Nekaj je pa treba v vsakdanjem življenji vsakemu potrpeti, vse nikoli ne bode vsem prav, a tem se ne da izogniti; enako je tudi vsak začetek težak. Upajmo in delajmo, da bode vsaj našim potomeem boljša bodočnost in jim ne bode manjkalo mnogovrstnih sredstev, katerih mi še žalibog pogrésati moramo.

Priporočamo torej našim sodrugom v prvej vrsti list, da ga širijo ne le mej sabo, temveč v vse kroge. Isto tako prijateljem obrta, da pospešujejo duševno in materijalno namen lista, in ž njim tudi duševni in materijalni napredek obrtnega stanú.

An unsere geehrten Leser!

Ein dringender Wunsch vieler Gewerbsleute geht durch Herausgabe dieses, rein gewerblichen Interessen dienenden Blattes in Erfüllung.

Der Gewerbsmann als solcher braucht ein Organ, in welchem ausschliesslich seine Bedürfnisse, Wünsche und Beschwerden publik gemacht werden, wenn er die Hoffnung auf eine Besserung der wirklich derouten Zustände nicht aufgeben will. Das beste Mittel aber um einen Stand zu reorganisiren, der Jahrzehente lang schon ohne einer Vereinigung war, besteht nebst den Vereinen in der Herausgabe eines Fachblattes.

Durch die Sanktionirung des Gewerbegesetzes erwächst für uns die Pflicht die Sanirung der Uebelstände selbst in die Hand zu nehmen, und da kann namentlich bei unseren jetzigen Zuständen nur ein rein gewerbliches Blatt berufen sein, den Weg der Verständigung, ohne welcher der Gewerbsmann nicht das Mindeste erreichen kann, — zu ebnen und vorzubereiten.

Dies ist auch das Motiv, dass unser Blatt nicht ausschliesslich in slovenischer Sprache erscheint. Unsere deutschen hier ansässigen Gewerbsleute haben durch Theilnahme an dem krainischen Gewerbevereine, dessen Mitglieder, wie es ja nicht anders sein kann, zum überwiegenden Theile Slovenen sind, bewiesen, dass sich auch bei uns beide Theile gut vertragen können, und hat bisher noch kein Misston das einträchtige Zusammenwirken getrübt.

Es ist hier der gleiche Fall, welchen man auch in deutschen Städten und unter deutschen Gewerbsleuten fand. Der Gewerbsmann, gewohnt in Frieden und Arbeit zu leben, wird nie trachten eine seiner Muttersprache fremde Zunge zu unterdrücken, und wie er für sich das Recht verlangt, so ist er gewohnt es auch anderen zu lassen.

Die deutschen Gewerbsleute haben anlässlich der Berathung der Gewerbenovelle durch zahllose Kundgebungen an ihre Abgeordneten den unumstösslichen Beweis geliefert, dass sie mit dem politischen Nationalitätenhader, mit der Unterdrückung und Beherrschung der slavischen Nationalität nichts gemein haben, und von ihren Vertretern positives Schaffen für das Volkwohl, nicht aber politische Tiraden und schöne Reden verlangen.

Uns Gewerbsleute hier trennt daher nichts, auch sind die meisten der hiesigen deutschen Gewerbsleute der slovenischen Sprache wenigstens insoweit mächtig, dass sie ohne zu grosse Mühe auch den slovenischen Text dieses Blattes verstehen werden.

Sollten dieselben aber dadurch zum besseren Erlernen der slovenischen Sprache, welche sie ja in geschäftlicher Beziehung mindestens so nöthig haben, als wir die deutsche, — angeregt werden, desto besser für uns alle.

Um ihnen aber die Mitarbeiterschaft an dem gemeinsam nöthigen Werke zu erleichtern, haben wir für unser Blatt es eingeführt, dass wir Abhandlungen, Berichte, Beschwerden etc. auch in deutscher Sprache bringen werden, was unsere slovenischen Leser ebenso lesen und verstehen werden, als wir es von den deutschen hoffen.

Durch das Eintreten in die obligatorischen Genossenschaften, welche noch heuer gebildet werden müssen, wird ein Ausschliessen von der Gemeinsamkeit ohnehin nicht möglich sein. Reichen wir uns daher die Hände, — ehe uns das Gesetz zusammenschweisst.

Uzroki obrtniškega propada.

I.

Ako hočemo zvediti, katere sredstva bi bila umestna, da se vsaj zboljša denašnji jako tužni položaj malega obrtnika, trebamo najprej poiskati vse uzroke, kateri so povzročili naš propad, kajti le potlej, če spoznamo te slučaje, nam bode moč, ukreniti kar je potrebno, da se mali obrtnik popolnoma ne uniči.

Zdravnikov se nam sicer v novejšem času ne manjka. Poklicani in nepoklicani hočejo osrečiti obrtnika; napravljajo se tudi raznovrstne postave, katere bi imele namen, služiti koristij obrtnikom; a vidimo zmiraj da vsakemu koraku, kateri meri na boljše, sledita dva, katera uničita vse dobre namene prvega.

Ni treba na široko razkladati, da je razloček mej obrtnikom prej in sedaj velikansk, katerega mlajši obrtniki še le od starejših zvemo. Marsikateri obrtnik, ki je že v letih, in ima od prejšnjih časov za svoj trud prihranjen užitek za starost, uskliknil je: „Vesel sem, da sem star, kajti boriti se za vsakdanje življenje in še večinoma brez uspeha, kakor se morate vi mladi obrtniki, — to bi presegalo mojo eneržijo. Tudi jaz bil sem mlad, — delavec brez premoženja, ko sem obrt pričel, a plačal sem za kupčijske prostore in stanovanje le desetake, a vi plačate stotake. Davek bil je tako majhen, da ga k sedanjemu še primerjati ni. Hrana dober kup: — in ljudje pošteni. Dobiček ni bil velik, a gotov, in kdor je imel pridne rokó, trebal ni kapitala“.

Tako je bilo. — Oglejmo pa denašnji položaj. Začetek obrti brez kapitala niti misliti ni. Draginja na vse strani, — davki čedalje večji. Navada, delati na up, tako občna, kakor pomanjkanje denarnega kredita, — divja konkurenca tovaren kapitalistov in konfektionarjev nepremagljiva. To nam je zrealo denašnjega časa.

Reklo bi se pa, — kakor se je tudi že zgodilo: To so naravni posledki nove dóbe. Temu se ni moč upirati. Obrtnik naj se udá v osodo in poterpežljivo naj čaka še kratek čas, ko bode tudi on polnil čete proletariata.

Ko bi obrtni stan ne bil tako ogromen po svojem številu in bi ne uplival na vse kroge države, tudi propad stanu bi ne bil tako pogubonosen, kajti veliko obrt je tako že zginilo, brez vsega sledú: N. pr. tkalci, urarji, krojači za ženske, deloma klobučarji i. t. d., mesto katerih dela zdaj le tovarna in se dotičniki pečajo le še s prodajo tovarniških izdelkov in popravljanjem starine. In gotovo je, da bode še marsikatera obrt šla rakovo pot.

Kakor se pa razmere predrugačijo, treba je obrtniku takój v nove ideje se uživeti. Isto tako, kakor naj se brani propada, dokler more, — naj se pa tudi, ako je izguba neizgibljiva, precej poprime novih sredstev, da si takó obdrži svoj delokrog.

Razločiti nam je treba torej:

1. Naravne uzroke, izvirajoče iz predrugačenja produktivnih sredstev, in napredka vsled novih iznajdenosti.
2. Nenaravne, toraj izogibne uzroke, izvirajoče iz zanemarjenja obrtnega prava, — slabe gospodarske politike, neopravičenega nadvladanja kapitala, in — lastne malomarnosti.

Kar zadene uzrokov 1. dela, t. j. naravnih, gotovo je, da vsakako naskakovanje obstoječih razmer je, ne le neuspešno, temveč tudi brezumno in nazadnjaško.

Časi, v katerih so obrtniki in delavci z uničenjem strojev poskušali pridobiti si prejšnjo veljavo, minuli so za zmiraj. — Isto tako pa tudi spozna denašnji obrtnik, da nove iznajdbe posebno stroji splošno le koristijo in jih tudi sam kolikor le mogoče uporablja.

V tem slučaju se tedaj ne more nič odstraniti, kajti gotovo ne bode urar sam več ure izdeloval, tkalec z lastno telesno močjo platno tkal, — ter je vsak boj zoper naravne razmere zastoj.

Edino, kar v tej zadevi pomagati more, je, da obrtnik vé in more uporabljati tudi sam vse nove iznajdbe in stroje in da ne zaostaja za svojim časom.

Ves drugačen pa je 2. del uzrokov obrtniškega propada; in ti so nenaravni.

Odločen boj za svojo pravo v teh slučajih ni le sveta dolžnost obrtnika, temveč sili ga k temu že navadni boj za obstanek, — za življenje.

V tem slučaju je veliko greha. Ne le da je država roke križem držala, ko se je na stroške delujočega in poštenega obrtniškega stanu šopiril kapitalist, kateri je brez vsega strokovnega znanja in brez vse pravice uničil tisoče in tisoče samostojnih obrtnikov, ki je uporabljal nevednost in lehkomišljenost obrtnika, kakor tudi občinstva v sleparske namene svoje, in je v javno geslo spravil mesto poštenosti očitno nesolidnost in židovsko kupčijski princip, ampak tudi obrtnik sam je zanemarjal svoje koristi. Obrtni izdelki, ustvarjeni nalašč v sleparijo, preplavili so vse kraje. Ne le po mestih, ampak tudi po oddaljenih vaséh pošiljal je konfektionar žida sè svojo mešanico; podrl obstanek obrtniku in ga ne le materijalno uničil, temveč tudi moraliečno oškodoval. Poprijel se je marsikateri obrtnik, prisiljen k temu enacih sredstev, a ker mu je manjkalo židovske brezobzirnosti, propal je tudi tem načinom.

Obrtno delo v ljubljanski kaznilnici.

Znano je vsacemu, koliko časa že se mali obrtniki sè delavei vred poganjajo, da bi se odpravila neprimerna konkurenca kaznjencev, katera obema krati skromen zaslužek.

Da naši obrtniki zvedo, kako so se rešile dotične prošnje, prosilo je kranjsko obrtno društvo sl. mestni magistrat, da mu izroči odlok, — kar se je blagovoljno zgodilo, — in katerega v originalu ponatisnemo.

Stvar je sicer le deloma rešena, a pri strogej izpeljavi lahko obrtnikom veliko koristi. Glasi se:

„Note. In der Sitzung des Herrenhauses des österreichischen Reichsrathes vom 6. März 1883 wurde, wie aus dem stenografischen Protokolle:

Herrenhaus IX. Session, 76. Sitzung“ Seite 1236 und 1237 zu entnehmen ist, beschlossen, die im Anschlusse mitfolgende Petition des Gemeinderathes in Laibach ddo. 15. März 1881, Nr. 3525, der Regierung zur Würdigung abzutreten.

Die gleiche, auf Beseitigung der durch die Strafhaus-Arbeit dem Gewerbe bereiteten Concurrenz abzielende Petition wurde unterm 2. April 1881, Z. 5118/J. M., beim k. k. Justiz-Ministerium eingebracht und bildete den Gegenstand des mit diesämtlicher Erledigung vom 9. Mai 1881 Z. 1326 mitgetheilten Justiz-Ministerial-Erlasses vom 5. Mai 1881, Z. 6243.

In Folge obigen Beschlusses des Herrenhauses des österreichischen Reichsrathes hat mich das k. k. Justiz-Ministerium aufgefordert, die Strafanstalts-Direktion in Laibach anzuweisen, die Uebernahme von Privat-Arbeiten für den Lokalbedarf nach Thunlichkeit einzuschränken, die Preise der Fabrikate für Privatparteien nach jenen der freien Arbeit zu reguliren und sich die Erlangung der Lieferung ärarischer Bedarfs-Artikel auf das Eifrigste angelegen sein zu lassen, hiebei aber die Hauptaufgabe nämlich die unausgesetzte Beschäftigung der Sträflinge nicht aus dem Auge zu lassen.

Ich beehre mich den löblichen Stadtmagistrat von dieser neuerlichen unterm 18. März 1883 Z. 4226 ergangenen Verfügung des k. k. Justiz-Ministeriums hiemit zu verständigen.

Graz am 23. März 1883.

Der k. k. Oberstaatsanwalt: Gleispach m. p.“

Domače zadeve. — Heimische Angelegenheiten.

* Mestni zastop ljubljanski je sedaj po dopolnilnih volitvah zopet v narodnih rokah. Obrtni stan zastopan je po gg. A. Klein, J. N. Horak, F. Goršič, F. Doberlet, F. Peterca, J. Stupica in J. Tomek.

Upamo, da bodo imenovani gg. ne le v obče skerbni mestni očetje, temveč da se bodo v raznih slučajih tudi krepko in skupno potezali za pravo in korist domačih obrtnikov. — Saj je vendar že zadnji čas, da se popravi, kar se je v škodo domačinom že toliko let godilo.

* Nova tiskarna. Kakor znano napravlja se v Ljubljani nova tiskarna. Ker se zdaj že povsod govori o dokazu zmožnosti, ne vemo, kje so oni č. gospodje dokaz dobili, ter imamo mnenje, da bi vsaj omenjeni vzvišeni stan, prav lahko opustil obrtna in kupčijska podjetja. Tiskarjev za dotični časopis se ne manjka, in to, — cenó; da bodo pa še v privatnem delu konkurirali, tega vendar ni misliti.

Vsakemu svoje, je najboljšo geslo!

* Obrtno pomočno društvo v Ljubljani imelo je pretekli mesec svoj letni zbor. „Po letnem poročilu imelo je društvo 1882. leta 613.493 gl. prometa, in toliko novcev na razpolaganje, da je trpelo na prebitku kapitala. Gospodarske in obrtne razmere so se zboljšale in pomagalo se je vsacemu, kdor hoče delati in tudi zna delati“.

Mnenje naše je pa, da se 1. obrtne razmere v obče prav nič zboljšale niso, in 2. da čeravno ima omenjeno društvo preveč denarja na razpolaganje, vendar večina obrtnikov trpi na pomankanju denarnega kredita, akoravno hoče in tudi zna delati. Ako je društveno stanje povsem povoljno, sklepati se ne sme, da so zaradi tega obrtne razmere v obče boljše postale.

* Kranjsko obrtno društvo ima svojo pisarno na bregu št. 8 v hiši Matice slovenske. Odborove seje so vsaki ponedeljek ob 8. uri zvečer; mesečni zbor pa vsak prvi ponedeljek v mesecu.

Želeti bi bilo, da temu društvu, katero more postati središče vsemu obrtnemu gibanju pristopijo vsi obrtniki. Zastopani pa so v društvu že zdaj vsi obrtni stroki, in je društvo v prid malih obrtnikov že jako dobrodejno vplivalo.

* Vabilo k rednemu mesečnemu zboru kranjskega obrtnega društva v ponedeljek 7. maja, zvečer ob 8. uri, v gostilni pri „Bierquelle“.

Dnevni red:

1. Razgovor in sklepovanje o načrtu postave gledé vpeljave normalnega-delavnega časa in praznovanja nedelj.

2. Razprava in sklepovanje o vpeljavi obrtnih nadzornikov.

3. Splošni predlogi udov.

K obilnej udeležbi vabi:

O d b o r.

* *Einladung zur ordentlichen Monatsversammlung des krainischen Gewerbevereines, welche Montag den 7. Mai Abends 8 Uhr im Gasthause zur „Bierquelle“ stattfindet. Tagesordnung:*

1. Berathung und Beschlussfassung über den Gesetz-Entwurf, betreffend den Normal-Arbeitstag und die Sonntagsheiligung.

2. Berathung und Beschlussfassung, betreffend den Gesetz-Entwurf zur Einführung von Gewerbe-Inspektoren.

3. Allfällige Anträge der Mitglieder.

Zu zahlreichem Erscheinen ladet ein

der Ausschuss.

* Das Dekorations-Exekutiv-Comité für den Empfang Seiner Majestät des Kaisers bei der im Monate Juli stattfindenden Landesfeier hat nun die ersten Schritte zur Durchführung der beschlossenen Projekte unternommen und die Lieferung von 300 Flaggenstangen ausgeschrieben.

Es wäre zu wünschen, dass auch die übrigen Dekorationsarbeiten baldigst übergeben würden, um nicht in letzter Stunde mit der Arbeit Gedränge und Unannehmlichkeiten zu haben. Dies ist der Wunsch aller beteiligten Gewerbsleute.

Wir erachten es überdies für unsere Pflicht schon heute in Kurzem zu erwähnen, dass der Gewerbestand hofft, man werde bei Vergebung der verschiedenen Arbeiten, welche soweit uns bekannt, das Dekorationsfach, bezüglich des Festzuges aber auch das Bekleidungsfach betreffen, ausschliesslich die hiesigen Geschäftsleute und die hiesigen Arbeitskräfte berücksichtigen. In eben diesem Sinne hat auch der krainische Gewerbeverein durch seinen Vertreter die Initiative ergriffen.

Mangel an tüchtigen Gewerbsleuten kann hier nicht vorgeschützt werden, dies beweisen die ehrenvollen Auszeichnungen, welche krainischen Gewerbsleuten an allen Ausstellungen zu Theil geworden sind, obwohl man noch immer die Gewohnheit hat die heimische Tüchtigkeit zu unterschätzen.

Razne stvari. — Verschiedenes.

* Nova obrtna postava stopi 29. septembra 1883. l. v veljavo; do tistega časa osnovati se bodo morale tudi strokovne zadruge.

V prihodnjim listu razgovarjali bodemo v krajšem poročilu pre naredbe obrtnega reda, da bodo obrtniki vsaj v važnejih zadevah postavu poznali. Isto tako bodemo v slovenskem jeziku objavili načrt pravil za strokovne zadruge, kakor so jih sestavili predstojniki dunajskih obrtnih zadrug.

Kadar izide nova obrtna postava v slovenskem jeziku, bodemo to našim bralcem poročali, do sedaj imamo le nemško po Mancovi bukvarni izdana, ktera stane 60 kr.

* Uredenje stavbenih obrtij. — Ulada predložila je deržavnemu zboru načrt, po katerem se imajo urediti obrtne pravice koncesioniranih stavbenih mojstrov, konces. zidarских mojstrov, — konces. zidarjev, konces. tesarskih mojstrov, konces. tesarjev, konces. kamnosekov.

Načrt povsem zadovolji omenjene obrtnike, le zidarjem ne ugaja, ker bi imeli po načrtu napraviti nov izpit o zmöžnosti. Bila je tudi že posebna deputacija českeh zidarjev pri grofu Belkrediju, kateri jim je obljubil, da bode gledal na to, da se že pridobljene pravice ne bodo nikomur prikrajšale.

* Der Referent des Gewerbeausschusses, Graf Egbert Belcredi, hat im Gewerbeausschusse einen Gesetz-Entwurf vorgelegt, durch welchen für die gewerblichen Arbeiter der 10stündige Normal-Arbeitstag eingeführt und die Sonn- und Feiertags-Arbeit abgeschafft werden soll, und hat der Ausschuss bereits mit der Berathung des Entwurfes begonnen.

Abgeordneter Löblich, — bekanntlich der einzige Gewerbsmann im Abgeordneten-hause, — gab, wie in Abgeordnetenkreisen die Rede ist, die Erklärung ab, der gesammte Gewerbestand ohne Unterschied der Nationalität werde sich der Einführung des Normal-Arbeitstages, als seine Interessen tief schädigend, mit aller Entschiedenheit widersetzen. Wir erklären schon jetzt, dass wir die Einführung des Normal-Arbeitstages für die Fabriken vollständig billigen; dass aber derselbe für die gewerblichen Werkstätten undurchführbar, und nicht blos vom Gewerbsmanne sondern auch vom gewerblichen Arbeiter perhorrescirt wird und werden diesen Gegenstand nächstens ausführlich besprechen.

Vabilo k naročbi.

Da je obrtnikom treba lastnega glasila, to bode gotovo vsakdo pripoznal. List, katerega ste dobili na ogled, nadejamo se, da bode po svoje vsebini ustrezal ne le vsakemu obrtniku, nego tudi onemu, kateri se zanima za obrtniški stan. Znano je, da je časopis samo takrat veljaven in uspešen, ako ima za sabo mnogo naročnikov, somišljenikov in sodelavcev. Ker pa je ta list osnovljen le v korist in prospah obrtnikov, zanašati se moremo le na Vas.

V vaših rokah, obrtniki, stoji tedaj ne le prospah našega lista, nego tudi izboljšanje naših obrtniških razmer.

Uljudno Vas torej vabimo k prav obilnej naročbi, in k delovanju v razširjenje lista. Cena listu je do konca leta 1883 1 gld. 20 kr. ter je tako nizka, da vsak obrtnik list brez posebne žrtve lahko naroči.

Ne le da bode obrtnik imel glasilo, na katerega se v vsacemu slučaju lahko obrne, ampak zvedel bode po njemu tudi vselej, kar bode važno in njemu v obrambo ali pa v korist. Da bomo pa znali v prihodnjič število potrebnih iztisov prirediti, prosimo vse čast. gg. kateri se želé na naš list naročiti, da pošljejo naročnino s svojim natančnim naslovom vsaj do 20. maja t. l. uredništvu „Obrtnika“ gospodske ulice šte. 3. v Ljubljani.

Prihodnji list pošljemo le naročnikom.

Uredništvo „Obrtnikovo“.

Einladung zur Pränumeration.

Die Nothwendigkeit eines eigenen Organes für den Gewerbsmann wird gewiss Jedermann anerkennen. Ebenso hoffen wir, dass dieses Blatt, welches wir zur Ansicht übersandten, seinem Inhalte nach, sowohl den Bedürfnissen des Gewerbsmannes als auch Jenen genügen dürfte, welche das berechtigte Streben des Gewerbestandes nach besseren Zuständen wohlwollend unterstützen.

Ein Blatt kann aber nur dann erfolgreich wirken, wenn der Kreis der Abonnenten und Mitarbeiter ein grosser ist. Da wir aber nur die Vertretung gewerblicher Interessen zum Programme genommen haben, ist derselbe doch nur ein beschränkter, weshalb wir auf eine desto kräftigere Förderung unseres Unternehmens von Seite des Gewerbestandes hoffen müssen. Wir laden Sie daher zum Abonnement auf unser Blatt und zur Verbreitung desselben höflichst ein. Das Abonnement kostet bis Ende des Jahres 1883 1 fl. 20 kr. und ist, mit Rücksicht darauf, dass hiedurch jedem Gewerbsmann ein eigenes Organ zur Verfügung steht, in welchem alle wichtigen Vorkommnisse und Fragen besprochen werden, gewiss ein sehr geringes Opfer.

Alle jene P. T. Herren, welche das Blatt abonniren, ersuchen wir höflichst, uns den Betrag nebst genauer Adresse längstens bis zum 20. Mai an die Redaktion des „Gewerbsmann“, Herrngasse Nr. 3, übersenden zu wollen, damit die Auflage darnach bestimmt und das nächste Blatt ohne Unterbrechung unseren Abonnenten eingeschendet werden kann.

Die Redaktion des „Gewerbsmann“.